

2. DÖNEM - 2. YAZILI KAZANIM LİSTESİ

7.1.5	Allah'ın (c.c.) adil, merhametli ve affedicisi olması ile ahiret inancı arasındaki ilişkiyi kurar.
7.2.4	Kurban ibadetinin İslam'ın yardımlaşma ve dayanışmaya verdiği önem açısından değerlendirir.
7.3.3	Tutum ve davranışlarında ölçülü olmayan özen gösterir.
7.4.2	Hz. Muhammed'in (s.a.v.) peygamberlik yönüyle ilgili özelliklerini ayırt eder.
7.4.3	Kâfirun suresini okur, anlamını söyler.
7.5.1	Dinin farklı yorum biçimlerini olabileceğini farkına varır.
7.5.2	İslam düşüncesinde ortaya çıkan yorum biçimlerini sınıflandırır.
7.5.3	Kültürümüzde etkin olan tasavvufi yorumları ayırt eder.
7.5.4	Alevilik- Bektaşilikle ilgili temel kavram ve erkânları açıklar.

BİLİNMESİ GEREKENLER

7.1.5 Allah'ın (c.c.) adil, merhametli ve affedicisi olması ile ahiret inancı arasındaki ilişki kurar.

Allah (c.c.) adil, merhametli ve affedicidir. Rabb'imiz (c.c.) adaletin gereği olarak ahirette kullarına hak ettikleri şekilde davranacaktır. O, adaletin gereği olarak iman edip güzel davranışlarda bulunan kullarını cennetle mükâfatlandıracaktır. İnkârcı kulların, kötülük yapan insanları ise adaletin gereği olarak cezalandıracaktır. Aynı zamanda Allah (c.c.) merhametli ve son derece affedicidir. Kullarının sapkınlığa düşmesi için her zaman onları peygamber ve kutsal kitaplarla uyarmıştır.

7.2.4 Kurban ibadetini İslam'ın yardımlaşma ve dayanışmaya verdiği önem açısından değerlendirir.

Kurban, insanı cimrilikten kurtarır, onu cömertliğe ve paylaşımcılığa alıştıırır. Kurban kesen kişi, malını Allah (c.c.) yolunda harcama bilincine sahip olur. Kurbanın etinden gelen misafirlere ikram edilir ve kurban kesemeyenlere de kurban eti gönderilerek onların da bayram coşkusu yaşamalarına katkıda bulunur. Dolayısıyla kurban bizim için paylaşma ve yardımlaşma vesilesidir.

7.3.3 Tutum ve davranışlarında ölçülü olmayan özen gösterir.

Yaşanılan zorluklara, olumsuz durumlara üzülmeli ama bunda aşırıya kaçmamalıyız. Gerekli sabır ve anlayışa sahip olup, içerisinde bulunduğumuz durumu kabullenmeli buna göre hareket etmeliyiz. Tıpkı bunun gibi sevinçlerimizde de ölçülü olmalı aşırıya kaçmamalıyız. Çünkü her durumun daha iyi ve daha kötü olabileceğinin farkına varmalı ona göre davranışlarımızı şekillendirmeliyiz.

7.4.2 Hz. Muhammed'in (s.a.v.) peygamberlik yönüyle ilgili özelliklerini ayırt eder.

Hiz. Muhammed (s.a.v.), bir insan olmasının yanı sıra aynı zamanda Allah (c.c.) tarafından insanları doğru yola davet etmek üzere gönderilmiş bir peygamberdir. Onun peygamberliği ile ilgili bilinmesi gereken bazı hususlar vardır. Son peygamber olması, rahmet peygamberi olması, Kur'an-ı Kerim'in açıklayıcısı olması, müjdeleyici ve uyarıcı olması ve güzel ahlakın tamamlayıcısı olması bu özelliklerin bazılarıdır.

7.4.3 Kâfirun suresini okur, anlamını söyler.

Okunuşu: Bismillahirrahmanirrahim, "Kul yâ eyyühe'l kâfirûn. Lâ a'büdü mâ ta'büdûn. Velâ entüm âbidûne mâ a'büd. Velâ ene âbidün mâ abettüm. Velâ entüm âbidûne mâ a'büd. Leküm dînüküm veliye dîn."

Anlamı: Bismillahirrahmanirrahim, "De ki: "Ey Kâfirler!" Ben sizin taptıklarınıza tapmam. Siz de benim kulluk ettiğime kulluk edecek değilsiniz. Ben sizin taptıklarınıza yapacak değilim. Siz de benim kulluk ettiğime kulluk edecek değilsiniz. Sizin dininiz size, benim dinim de babadır."

7.5.1 Dinin farklı yorum biçimlerinin olabileceğinin farkına varır.

İnsanların farklı dinî anlayışlara sahip olmasının bazı sebepleri vardır. Bunların başında, bireylerin yaratılış itibarıyla birbirinden farklı olması gelir. Rabb'imiz (c.c.), her insanı farklı özelliklerde yaratmıştır. Bu sebeple insanların karakterleri, kişilik özellikleri, mizaçları, dünyayı algılama biçimleri, amaçları birbirinden farklıdır. Bu farklılıklar, bireylerin düşünce biçimlerini, olaylara yaklaşımlarını da etkiler. Tüm bu saydığımız nedenlerden ötürü dinin ilahi kaynakları dışında farklı yorum biçimlerinin olması insan tabiatının bir gereğidir.

7.5.2 İslam düşüncesinde ortaya çıkan yorum biçimlerini sınıflandırır.

İslam düşüncesindeki yorum biçimleri; inançla ilgili yorumlar, fıkhi yorumlar ve tasavvufi yorumlar olarak üç sınıfta incelenebilir:

İnançla ilgili yorumlar; Eş'arîlik, Mâtûrîdîlik ve Şîa olmak üzere üçe ayrılır.

Fıkhi yorumlar; Hanefîlik, Mâlikîlik, Şâfiîlik ve Hanbelîlik olarak dört gruba ayrılır.

Tasavvufi yorumlar; Yesevîlik, Kadîrîlik, Mevlevîlik, Nakşîbendîlik ve Alevîlik-Bektaşîlik olarak beş gruba ayrılır.

7.5.3 Kültürümüzde etkin olan tasavvufi yorumları ayırt eder.

Tasavvufi yorumlar: Yesevîlik, Kadîrîlik, Mevlevîlik, Nakşîbendîlik ve Alevîlik-Bektaşîlik kültürümüzde etkin olan başlıca tasavvufi yorumlardır.

BİLGİ NOTU: Mutasavvıf; İslam'ın ahlaki değerlerini hayata katmayı ön plana çıkarmaya çalışan kimse. **Derviş;** Tekke'de hizmet verip bir şeyhin gözetiminde ahlaken ve ilmen kendini geliştirmeye çalışan kimse. **Şeyh;** Doğru yolu gösteren ve dervişleri eğiten kimse. **Tarikat;** Allah (c.c.) rızası için O'nun kurallarına uygun yaşamak için girilen yol.

7.5.4 Alevîlik-Bektaşîlikle ilgili temel kavram ve erkânları açıklar.

Alevî kavramı, Hz. Muhammed (s.a.v) öldükten sonra halifelîğın Hz. Ali (r.a.) ve onun soyundan gelenlerin hakkı olduğunu savunan kişi ve gruplara denir. Bektaşîlik ise büyük Türk düşünürü Hacı Bektaşî Veli'nin görüş ve düşüncelerini temel alan tasavvufi yorum biçimidir.

Temel Kavramlar

Cem: Alevîlik-Bektaşîlik düşüncesini benimseyenlerin bir araya gelerek toplantı ve tören yapmaları.

Abdal Musa Cemi: Yılın ilk cemi olup, toplumda birlik ve beraberliğı sağlamak için yapılır.

Görgü Cemi: Alevîlik-Bektaşîlik yoluna giren talipelerin bir yıl içinde yaptıkları davranışlardan dolayı hesaba çekilmeleri.

İkrar Cemi: Alevîlik-Bektaşîlik tarikatının kurallarına sadık kalma konusunda pire söz vermektir.

Niyaz: Dedeye, babaya, mürşide boyun eğip cemevinin kapısının eşîğini öpmektir.

Semah: Cem esnasında müzik eşliğinde yapılan rakstır.

Musahiplik: Evli olan iki çiftin, pir huzurunda ikrar verip yol kardeşi olmalarına denir.

Hızır orucu: Şubat ayının 13, 14, 15. günleri tutulan oruçtur.

A. Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerleri verilen kelimelerden uygun olanıyla doldurunuz. (20 PUAN)

cem

muhasiplik

tarikât

inanç

şeyh

1. Evli olan iki çiftin pir huzurunda ikrar verip yol kardeşi olmalarına ..... denir.
2. Mâtürîdilik, Eş'arilik ve Şia ..... ile ilgili yorumlara girer.
3. Doğru yolu gösteren ve dervişleri eğiten kimseye ..... denir.
4. Allah (c.c.) rızası için O'nun kurallarına uygun yaşamak için girilen yola ..... denir.
5. Alevilik-Bektaşî düşüncesini benimseyenlerin bir araya gelerek toplantı ve tören yapmalarına ..... denir.

B. Aşağıdaki bilgilerden doğru olana (D) , yanlış olana (Y) yazınız. (20 PUAN)

☐	Kurban ibadeti yardımlaşma ve dayanışmayı azaltır.
☐	İnsanların farklı anlayış şekillerinin olması, dinin farklı yorumlanmasına neden olmuştur.
☐	Hiz. Muhammed'in (s.a.v.) son peygamber olması insani yönüyle alakalıdır.
☐	Tekke'de hizmet verip bir şeyhin gözetiminde ahlaken ve ilmen kendini geliştirmeye çalışan kimseye derviş denir
☐	Cem esnasında yapılan raksa niyaz denir.

C. Kâfirun suresinin okunuşu ve anlamını yazınız. (10 PUAN)

.....

.....

.....

.....

.....

D. Alevilik-Bektaşîlikteki cem çeşitlerinden Abdal Musa, görgü ve ikrar ceminin ne anlama geldiklerini yazınız. (10 PUAN)

.....

.....

.....

.....

- E. Allah'ın (c.c.) adil, merhametli ve affedici olması ile ahiret inancı arasındaki ilişkiyi yorumlayınız. (10 PUAN)**

.....

.....

.....

.....

.....

- F. İslam düşüncesinde ortaya çıkan yorum biçimlerinin kaç gruba ayrıldığını ve bu grupların isimlerini yazınız. (10 PUAN)**

.....

.....

.....

.....

- G. Aşağıdakilerden hangisi tasavvufi yorumlardan birisi değildir? (10 PUAN)**

- A) Hanefîlik
- B) Yesevilik
- C) Kadirilik
- D) Alevilik

- H. I. Şia – Fıkhi mezhep**
II. Eş'arilik – İtikadi mezhep
III. Kadirilik – Tasavvufi mezhep
IV. Mâlikîlik – Tasavvufi mezhep

Yukarıdaki eşleştirmelerden hangileri doğrudur? (10 PUAN)

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) II ve IV
- D) III ve IV

1. Aşağıdakilerden hangisi Fıkhi mezheplerden biri değildir? (10 PUAN)

- A) Mâturîdilik
- B) Hanefîlik
- C) Hanbelîlik
- D) Şafîîlik

2. Aşağıdakilerden hangisi kurban ibadetinin kazanımları arasında gösterilemez? (15 PUAN)

- A) Yardımlaşmayı hatırlatır.
- B) Allah’a (c.c.) kulluk bilincini hatırlatır.
- C) Paylaşmayı hatırlatır.
- D) Et yemenin güzelliğini hatırlatır.

- 3.** I. Son peygamber olması
II. Eşi ve çocuklarının olması
III. Kur’an-ı Kerim’in açıklayıcısı olması
IV. Anne ve babasının olması

Yukarıda verilenlerden hangileri Hz. Muhammed’in (s.a.v.) peygamberlik yönüyle ilgilidir? (15 PUAN)

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III   D) II ve IV

4. Alevilik-Bektaşilik yoluna giren taliplerin bir yıl içinde yaptıkları davranışlardan dolayı hesaba çekilmeleridir.

Tanımı verilen Alevilik-Bektaşilik cemi aşağıdakilerden hangisidir? (10 PUAN)

- A) Musahiplik cemi
- B) İkrar cemi
- C) Görgü cemi
- D) Abdal Musa cemi

5. I. İnançla ilgili yorumlar
II. Sevgiyle ilgili yorumlar
III. Fıkhi yorumlar
IV. Tasavvufi yorumlar

Yukarıdakilerden hangileri, İslam düşüncesinde ortaya çıkan yorumlardan değildir? (15 PUAN)

- A) Yalnız II   B) I, II ve III   C) I, III ve IV   D) I, II, III ve IV

6. Allah'ın (c.c.) cennet ve cehennemi yaratması O'nun hangi özelliği ile ilişkilendirilebilir? (10 PUAN)

- A) Kullarını sevmesi
B) Merhametli olması
C) Adaletli olması
D) Cezalandırmak istemesi

7. “De ki: “Ey Kâfirler!” Ben sizin taptıklarınıza yapmam. Siz de benim kulluk ettiğime kulluk edecek değilsiniz. Ben sizin taptıklarınıza yapacak değilim. Siz de benim kulluk ettiğime kulluk edecek değilsiniz. Sizin dininiz size, benim dinim de babadır.”

Anlamı verilen sure aşağıdakilerden hangisidir?(15 PUAN)

- A) Nas suresi
B) Felak suresi
C) Fatıha suresi
D) Kâfirun suresi

8. Hanefîlik, Mâlikîlik, Şâfiîlik ve Hanbelîlik.

Yukarıda verilenler İslam düşüncesinde ortaya çıkan yorumlardan hangisi kapsamında değerlendirilir? (10 PUAN)

- A) İnançla ilgili yorumlar
B) Fıkhi yorumlar
C) Tasavvufi yorumlar
D) Ekonomik yorumlar

GENEL KONULARI KAPSAR

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ

KLASİK YAZILI

A.

1. Musahiplik	2. İnanç
3. Şeyh	4. Tarikat
5. Cem	

B.

1. Y	2. D	3. Y	4. D	5. Y

C.

Okunuşu; Bismillahirrahmanirrahim, “ Kul yâ eyyühel kâfirûn. Lâ a'büdû mâ ta'büdûn. Velâ entüm âbidûne mâ a'büd. Velâ ene âbidün mâ abet-tüm. Velâ entüm âbidûne mâ a'büd. Leküm dînüküm veliye dîn.

Anlamı; Bismillahirrahmanirrahim, “ De ki: “Ey Kâfirler!” Ben sizin taptıklarınıza yapmam. Siz de benim kulluk ettiğime kulluk edecek değilsiniz. Ben sizin taptıklarınıza yapacak değilim. Siz de benim kulluk ettiğime kulluk edecek değilsiniz. Sizin dininiz size, benim dinim de babadır.”

D.

Abdal Musa Cemi; yılın ilk cemi olup, toplumda birlik ve beraberliği sağlamak için yapılır.

Görgü Cemi; Alevilik-Bektaşilik yoluna giren taliplerin bir yıl içinde yaptıkları davranışlardan dolayı hesaba çekilmeleri.

İkrar Cemi; Alevilik-Bektaşilik tarikatının kurallarına sadık kalma konusunda pire söz vermektir.

E.

Allah (c.c.) adil, merhametli ve affedicidir. Rabb'imiz (c.c.) adaletin gereği olarak ahirette kullarına hak ettikleri şekilde davranacaktır. O, adaletin gereği olarak iman edip güzel davranışlarda bulunan kullarını cennetle mükâfatlandıracaktır. İnkârcı kulların, kötülük yapan insanları ise adaletin gereği olarak cezalandıracaktır. Aynı zamanda Allah (c.c.) merhametli ve son derece affedicidir. Kullarının sapkınlığa düşmemesi her zaman onları peygamber ve Kutsal kitaplarla uyarmıştır.

F.

İslam düşüncesindeki yorum biçimleri; inançla ilgili yorumlar, fıkhi yorumlar ve tasavvufi yorumlar olarak üç sınıfta incelenebilir.

G. A

H. B

TEST YAZILISI

1. A	2. D	3. B	4. C	5. A
6. C	7. D	8. B		